

**ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN
BUCUREȘTI**
Școala Doctorală de Contabilitate

TEZĂ DE DOCTORAT

Prezentată și susținută public de către autor:
Cristina S. COSTACHE (căsătorită STROIE)

Titlul tezei de doctorat:
**PROFILUL DE RISC – INDICATOR PENTRU SĂNĂTATEA
FINANCIARĂ ȘI MANAGERIALĂ A COMPANIEI**

Conducător de doctorat: Prof. univ. dr. **ADRIANA DUȚESCU**

Comisia de susținere a tezei de doctorat:

Prof.univ.dr. Camelia Iuliana Lungu (președinte) – Academia de Studii Economice București
Prof.univ.dr. Iulia Eugenia Georgescu (referent) – Universitatea Al. I. Cuza Iași
Prof.univ.dr. Adela Deaconu (referent) – Universitatea Babeș - Bolyai Cluj-Napoca
Prof.univ.dr. Vasile Alecsandru Strat (referent) – Academia de Studii Economice București
Prof.univ.dr. Adriana Duțescu (conducător doctorat) – Academia de Studii Economice București

București, septembrie 2024

PROFILUL DE RISC – INDICATOR

PENTRU SĂNĂTATEA FINANCIARĂ ȘI MANAGERIALĂ A COMPANIEI

CUVINTE CHEIE:

reorganizare judiciară, capacitate de reorganizare judiciară, Testul Capacității de Reorganizare, TCR, decizia de reorganizare judiciară, procedura insolvenței, sistem de insolvență, erori filtrare insolvență, mecanisme de avertizare timpurie, profil de risc, practicieni în insolvență, specialiști în insolvență, raționament profesional,

REZUMAT

Această cercetare propune o abordare diferită pentru o veche dilemă a economiilor funcționale: reorganizarea companiilor sau falimentul? Asigurarea unui mecanism de avertizare atunci când sănătatea financiară și managerială a companiilor este compromisă rămâne o preocupare financiară critică. Contextul internațional marcat de recente crize, a declanșat o re poziționare a imaginii insolvenței, cândva apreciată ca un stigmat al economiei, prin prioritizarea acordării șansei de reorganizare, atunci când este posibil.

Pe de altă parte, acordarea șansei la reorganizare a creat în practică posibilitatea păstrării în circuitul economic a unor companii falimentare, ceea ce generează costuri sociale și economice ridicate. Studii efectuate asupra sistemelor de insolvență (*SI*) scot în evidență erori de filtrare a companiilor, respectiv de aprobare a planului de reorganizare pentru companii falimentare și de aprobare a falimentului în cazul unor companii care ar avea șanse de reorganizare a activității.

Cercetarea prezintă perspective relevante în direcția îmbunătățirii sănătății manageriale și financiare a companiilor, pe baza analizei calitative a caracteristicilor procedurilor de insolvență (*PI*) și a factorilor de impact, concretizată într-un model de analiză a profilului de risc, denumit Testul Capacității de Reorganizare (*TCR*). Analiza rezultatelor și rafinarea modelului s-a realizat cu ajutorul statisticii multivariate: analiza componentelor principale (*en.* Principal Component Analysis - PCA), a testului Cronbach'alfa și a analizei bazată pe curba ROC (*en.* Receiver Operating Characteristic analysis).

CUPRINS

REZUMAT	iii
ABSTRACT.....	iv
MULȚUMIRI.....	v
CUPRINS.....	vii
INTRODUCERE.....	x
1. PROCEDURILE DE REORGANIZARE – STADIUL ACTUAL AL CERCETĂRII .	1
1.1. POZIȚIONAREA PROCEDURILOR DE REORGANIZARE ÎN CADRUL	
SISTEMULUI DE INSOLVENȚĂ	1
1.2. COMPETITIVITATEA, EFICIENȚA SI PERFORMANȚA ÎN SECTORUL	
PROCEDURILOR DE REORGANIZARE JUDICIARĂ.....	5
1.3. „MARKET FOR LEMONS” – PROBLEME DE SELECȚIE ADVERSĂ ȘI ASIMETRII	
INFORMAȚIONALE ÎN PROCEDURILE DE INSOLVENȚĂ.....	10
1.4. DIRECȚII DE CERCETARE ÎN ZONA PREDICȚIEI CAPACITĂȚII DE	
REORGANIZARE A COMPANIILOR.....	14
1.5. ANALIZA STUDIILOR DE PREDICȚIE A FALIMENTULUI ȘI ANALIZA STĂRII	
DE DIFICULTATE FINANCIARĂ ȘI MANAGERIALĂ A COMPANIILOR.....	21
1.5.1. Analiza studiilor de predicție a falimentului companiilor.....	21
1.5.2. Analiza stării de dificultate financiară și managerială	25
1.5.3. Modele de predicție pe baza variabilelor cantitative.....	28
1.5.4. Predicția pe baza unor variabilelor calitative	30
1.5.5. Literatura românească în legătura cu predicția falimentului.....	33
1.6. RAȚIONAMENTUL PROFESIONAL - INSTRUMENT DE DECIZIE ÎN SECTORUL	
PROCEDURILOR DE INSOLVENȚĂ	39
1.6.1. Utilizarea Modelului Lentilelor lui Brunswik în analiza capacitații de reorganizare a	
companiilor prin procedurile judiciare de insolvență	40
1.6.2. Studii privind eficiența utilizării raționamentului profesional în prelucrarea informațiilor	
42	
1.7. PRINCIPALELE CONCLUZII ALE CERCETĂRIILOR IN DOMENIUL	
PROCEDURILOR DE REORGANIZARE JUDICIARĂ.....	45
2. STUDIU COMPARATIV PRIVIND PROCEDURILE DE REORGANIZARE	
JUDICIARĂ	47

2.1. REPERE ESENȚIALE DIN LITERATURA DE SPECIALITATE	50
2.1.1. Particularități ale procedurilor de reorganizare judiciară.....	53
2.1.2. Particularități ale sistemului de reorganizare din SUA	54
2.1.3. Particularități ale sistemului de reorganizare din Franța.....	56
2.1.4. Particularități ale sistemului de reorganizare din Germania	58
2.1.5. Particularități ale sistemului de reorganizare din România.....	61
2.2. OBIECTIVUL SI IPOTEZELE CERCETĂRII	66
2.3. METODOLOGIA CERCETĂRII	68
2.4. PREZENTAREA REZULTATELOR CERCETĂRII	70
2.5. DISCUȚII ȘI CONCLUZII	75
3. STUDIU EXPLORATOR PRIVIND IDENTIFICAREA PROFILULUI DE RISC ÎN PROCEDURILE DE REORGANIZARE JUDICIARĂ.....	80
3.1. OBIECTIVUL ȘI ÎNTREBĂRILE DE CERCETARE	82
3.2. METODOLOGIA SI COLECTAREA DATELOR	83
3.3. REZULTATELE STUDIULUI	86
3.4. DISCUȚII ȘI CONCLUZII	98
4. PROFILUL DE RISC – INDICATOR PENTRU SĂNĂTATEA FINANCIARĂ ȘI MANAGERIALĂ A COMPANIEI.....	103
4.1. OBIECTIVELE CERCETĂRII.....	105
4.2. DEFINIREA VARIABILELOR.....	106
4.2.1. Variabilele dependente.....	106
4.2.2. Variabilele independente	107
4.3. DEZVOLTAREA IPOTEZELOR SI ÎNTREBĂRILOR DE CERCETARE	110
4.4. METODOLOGIA CERCETĂRII	115
4.4.1. Designul modelului de analiza a capacitații de reorganizare a companiilor prin procedurile judiciare de insolvență - TCR.....	116
4.4.2. Validarea modelului de analiza a capacitații de reorganizare a companiilor prin procedurile judiciare de insolvență - TCR.....	120
4.5. REZULTATE.....	122
4.5.1. Analiza variabilelor calitative	123
4.5.2. Analiza variabilelor cantitative	131
4.5.3. Analiza combinată a capacitații de reorganizare a companiilor pe baza variabilelor calitative si a celor cantitative	138
4.5.4. Analiza raționamentului profesional al practicienilor în insolvență	143
4.5.5. Sinteza rezultatelor obținute	147

4.6. DISCUȚII ȘI CONCLUZII	148
5. CONCLUZII	152
5.1. CONTRIBUȚII PROPRII.....	152
5.2. IMPLICAȚII ȘTIINȚIFICE ȘI PRACTICE	160
5.3. LIMITĂRILE STUDIULUI	164
5.4. DIRECTII VIITOARE DE CERCETARE.....	166
Referințe bibliografice	168
Lista abrevierilor și acronimelor	192
Lista tabelelor	194
Lista figurilor	196
Lista anexelor	198